

اختلال نافرمانی مقابله‌ای و اختلال سلوک در کودکان

تألیف

والتر متیس

جان لاکمن

ترجمه

دکتر نرگس رند

فوق تخصص روانپزشکی کودک و نوجوان

دکتر عباسعلی حسین‌خانی‌دوم‌روزجاء

عضو هیأت علمی دانشگاه گیلان

WILEY

(با مجوز رسمی ترجمه)

کتاب ارجمند

Copyright© 2009 The WILEY Press. A Division of Wiley Publications, Inc.

مجوز رسمی کپی رایت ترجمه فارسی این کتاب از سوی انتشارات وایلی به انتشارات کتاب ارجمند واگذار شده است.

All Rights Reserved. Authorised translation from the English language edition published by John Wiley & Sons Limited. Responsibility for the accuracy of the translation rests solely with Arjmand Press and is not the responsibility of John Wiley & Sons Limited. No part of this book may be reproduced in any form without the written permission of the original copyright holder, John Wiley & Sons Limited.

WILEY

(با مجوز رسمی ترجمه)

کتاب ارجمند

سرشناسه: والتر متیس / Matthyss, Walter / جان لاکمن
عنوان و نام پدیدآور: اختلال نافرمانی مقابله‌ای و اختلال سلوک در
کودکان/ تألیف والتر متیس، جان لاکمن؛ مترجمان دکتر اکرم پرند،
دکتر عباسعلی حسین‌خانزاده فیروزه‌جاء.
مشخصات نشر: تهران: کتاب ارجمند، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری: ۲۹۶ ص. قطع: وزیری
شابک: ۷-۲۷۴-۲۰۰-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
یادداشت: عنوان اصلی: Oppositional defiant disorder and
conduct disorder in childhood, 2010.
وضعیت نافرمانی و مقابله‌جویی در کودکان، ناهنجاری رفتاری.
کتابخانه ملی: ۱۳۹۱/۲/۵/۵۰۶ RJ
کتابخانه ملی: ۶۱۸/۹۲۹۸
شماره کتابخانه ملی: ۳۰۹۷۵۶۵

والتر متیس، جان لاکمن
اختلال نافرمانی مقابله‌ای و اختلال سلوک در کودکان
ترجمه: دکتر اکرم پرند، دکتر عباسعلی حسین‌خانزاده فیروزه‌جاء
فروست: ۷۷۴
ناشر: کتاب ارجمند
صفحه‌آرایی: معصومه دنلواز
طراح جلد: احسان ارجمند
چاپ: نفیس‌نگار، صحافی: روشنگر
چاپ اول، اردیبهشت ۱۳۹۳، ۱۱۰۰ نسخه
شابک: ۷-۲۷۴-۲۰۰-۶۰۰-۹۷۸

www.arjmandpub.com

این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان
مصوب ۱۳۲۸ است، هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون
اجازه مؤلف، ناشر، نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد
قانونی قرار خواهد گرفت.

مرکز پخش: انتشارات آری

دفتر مرکزی: تهران بلوار کشاورز، بین خ کارگر و ۱۶ آذر، پلاک ۱۰۲، تلفن: ۸۹۹۷۷۰۰۲
شعبه مشهد: ابتدای احمدآباد، پاساژ امیر، انتشارات مجد دانش، تلفن: ۸۳۳۱-۰۵۱۱
شعبه اصفهان: خیابان چهارباغ بالا، پاساژ هزارجریب، تلفن: ۶۱۰۰۰۰-۰۳۱
شعبه رشت: خ نامجو، روبروی ورزشگاه عضدی، تلفن: ۳۳۲۲۸۷۶-۰۳۱
شعبه بابل: خ گنج افروز، پاساژ گنج افروز، تلفن: ۲۲۲۷۷۶۴-۰۳۱
شعبه ساری: بیمارستان امام، روبروی ریاست تلفن: ۰۹۱۱۸۰۲۰۰۹۰
شعبه کرمانشاه: خ مدرس، پشت پاساژ سعید، کتابفروشی دانشمند تلفن: ۷۲۸۴۸۳۸-۰۸۳۱

بها: ۱۵۰۰۰ تومان

با ارسال پیامک به شماره ۰۵۹۹ ۰۵۹۹ ۰۰۰ ۱۰۰۰ در جریان تازه‌های نشر ما قرار بگیرید:

دریافت تازه‌های نشر پزشکی به صورت پیامک	ارسال عدد ۱:
دریافت تازه‌های نشر روان‌شناسی به صورت پیامک	ارسال عدد ۲:
دریافت خبرنامه الکترونیکی انتشارات ارجمند به صورت ایمیل	ارسال ایمیل:

فهرست مطالب

۵	پیشگفتار مترجمان
۷	درباره نویسندگان
۹	پیشگفتار مؤلفان
۱۱	دیباجه
۱۳	فصل اول: رفتارها و اختلال‌ها
۱۳	رفتارهای عصبی
۲۳	خلاصه
۲۵	فصل دوم: دیدگاه‌های تحولی
۲۵	تحول و روان‌شناسی مرضی
۲۶	تحول رفتار و فرایند ادراک و زمان
۳۰	تحول در رفتارهای برون‌گرای و مدل‌ها
۳۷	مدل‌های تحولی و سبب‌شناسی اختلال
۳۷	خلاصه
۳۹	فصل سوم: مباحث اساسی در زمینه سبب‌شناسی
۳۹	رابطه مغز- ذهن- محیط
۴۰	عوامل خطر ساز و علت اختلال‌ها
۴۲	همبودی بین اختلال‌های رفتاری مخرب و نارسی / پیش‌مالی
۴۳	چارچوب سبب‌شناسی
۴۴	خلاصه
۴۷	فصل چهارم: ویژگی‌های فردی
۴۷	ژنتیک رفتاری
۵۲	خلق و خو
۵۳	سیستم عصبی خودمختار
۵۶	محورهای هیپوتالاموس- هیپوفیز- آدرنال
۵۷	آندروژن‌ها
۵۸	ژنتیک مولکولی
۵۹	انتقال‌دهنده‌های عصبی
۶۱	مدارهای عصبی
۶۴	نابهنجاری‌های جسمانی جزئی
۶۴	کارکردهای اجرایی
۶۷	تحول هوش و زبان
۶۸	پردازش اطلاعات اجتماعی و حل مسئله اجتماعی
۷۵	خلاصه
۷۸	فصل پنجم: ویژگی‌های محیطی
۷۹	مدل‌های بوم‌شناختی
۸۲	عوامل مرتبط با بافت خانوادگی
۸۵	روش‌های فرزندپروری
۹۱	عوامل بافتی مرتبط با همسالان
۹۹	عوامل بافتی مرتبط با جامعه و مدرسه
۱۰۴	خلاصه
۱۰۵	فصل ششم: سنجش بالینی
۱۰۵	مباحث کلی

۱۰۹		مروری بر فرایند سنجش
۱۱۱		اطلاعات کتبی
۱۱۳		مصاحبه مقدماتی با کودک و والدین
۱۱۸		مشاهده و مصاحبه با کودک
۱۲۲		مصاحبه مبتنی بر ویرایش چهارم راهنمای آماری و تشخیصی اختلال‌های وانی- متن تجدیدنظرشده با خانواده یا کودک
۱۲۴		تشخیص چندمحوری، فرمول‌بندی تشخیصی، و طرح درمان
۱۲۷		گفتگو با والدین درباره تشخیص و طرح درمان
۱۲۹		خلاصه
۱۳۲		فصل نهم: طراحی برنامه‌های مداخله‌ای
۱۳۲		پیوسته داخلی
۱۳۴		مداخله‌های تحولی و طراحی مداخله
۱۳۸		تله‌های مبتنی بر شواهد
۱۳۸		جراحی مداخله‌های مبتنی بر شواهد
۱۴۲		خلاصه
۱۴۵		فصل هشتم: عوامل رفاه والدین
۱۴۷		تکنیک‌های رفتاری
۱۵۵		خلاصه
۱۵۷		فصل نهم: درمان شناختی رفتاری
۱۵۷		اصول نظریه‌های یادگیری مشاهده، یادگیری اجتماعی و تحولی
۱۶۶		مداخله در دوران پیش‌دبستانی
۱۶۸		مداخله در اواخر دوران کودکی
۱۷۱		مداخله در اوایل نوجوانی
۱۷۳		خلاصه
۱۷۵		فصل دهم: دارودرمانی
۱۷۵		موضوعات کلی
۱۷۷		محرک‌های روانی
۱۸۰		آتوموکستین
۱۸۳		سایر داروها
۱۸۳		خلاصه
۱۸۵		فصل یازدهم: مداخله‌های چندمؤلفه‌ای
۱۸۵		نیاز به مؤلفه‌های چندگانه
۱۸۷		مداخله در اوایل کودکی
۱۹۰		مداخله در کودکی میانی
۱۹۴		مداخله در اوایل نوجوانی
۱۹۶		خلاصه
۱۹۷		فصل دوازدهم: عوامل مؤثر بر ارائه مداخله و نتایج
۱۹۹		در سطح برنامه مداخله‌ای
۲۰۲		در سطح مراجع
۲۰۶		در سطح گروه مداخله
۲۰۸		در سطح ارتباط بین متخصص بالینی و کودک یا والدین
۲۰۹		در سطح متخصصان بالینی و محیط کار آنها
۲۱۴		با این حال، آیا اثرات این مداخله‌ها، مقرون به صرفه است یا خیر؟
۲۱۵		خلاصه
۲۱۶		منابع
۲۷۷		واژه‌نامه انگلیسی به فارسی
۲۸۱		نمایه

پیشگفتار مترجمان

اختلال‌های رفتاری مخرب به مجموعه‌ای از اختلال‌های دوران کودکی و نوجوانی اطلاق می‌شود که الگوی آسیب‌ناپذیر، نافرمانی و تخریب‌گری است. مهم‌ترین اختلال‌هایی که در این دسته قرار می‌گیرند عبارت‌اند از اختلال سلوک و اختلال نافرمانی مقابله‌ای. ویژگی اصلی اختلال سلوک، الگوی تکراری و مزمن تخلف، دوری از ناسازگاری است که در آن حقوق بنیادی دیگران و یا قوانین و اصول اجتماعی متناسب با سن فرد نادیده گرفته می‌شود. کودکان و نوجوانان مبتلا، اغلب در مدرسه، خانه و در جامعه پرخاشگری‌هایی و بزرگ‌نشان می‌دهند؛ اموال دیگران را تخریب می‌کنند و به حیوانات صدمه می‌زنند، دروغ می‌گویند، فرار از منزل و مدرسه، آتش‌افروزی، راه‌انداختن دعوا و مشاجره و رفتارهای خشونت‌آمیز و آسیب‌رسان دیگر خصوصیات این گروه از کودکان و نوجوانان به شمار می‌رود.

ویژگی اصلی اختلال نافرمانی مقابله‌ای الگوی نافرمانی، خصمانه و بی‌اعتنایی رفتاری است که اغلب به والدین و معلمان معطوف می‌شود و بیشتر در کودکان دبستانی مشاهده می‌شود. کودکان مبتلا به این اختلال معمولاً با بزرگ‌ترها جروبحث می‌کنند، در مدرسه درمی‌روند، فحش و ناسزا می‌گویند، خشمگین، زودرنج و از دیگران بیزارند و دیگران را متوجه رفتارهای خود می‌دانند.

کودکان و نوجوانان مبتلا به اختلال‌های رفتاری مخرب به دلیل ناسازگاری و مشکل در برقراری روابط اجتماعی اغلب از سوی همسالان خود طرد می‌شوند. علاوه بر این، به دلیل مشکلات رفتاری در برقراری روابط خانوادگی با مشکلات جدی مواجه‌اند. خانواده‌ای افراد مبتلا به اختلال با فرزندان در چرخه‌ای منفی گرفتار می‌شوند که به افزایش مسائل و مشکلات آنان و به نوبت کاهش آنان می‌شود و سلامت روانی خانواده را تهدید می‌کند. وجود مشکلات تحصیلی و رفتاری و روابط آنان با معلمان و کارکنان مدرسه تأثیر منفی بر جای می‌گذارد که به افت تحصیلی و کاهش عزت نفس کودکان و نوجوانان مبتلا می‌انجامد.

علائم اختلال نافرمانی مقابله‌ای معمولاً در دوران کودکی شروع می‌شود، مشکلات این کودکان بیشتر معطوف به خانواده و گروه همسالان است. در صورت عدم درمان، اغلب این کودکان در دوران نوجوانی علائم اختلال سلوک را که با الگوی تضادورزی اجتماعی مشخص می‌شود، نشان می‌دهند. علائم این اختلال در اغلب موارد تا دوران بزرگسالی دوام یافته و به علائم اختلال شخصیت

ضداجتماعی تبدیل می‌شود که اختلالی مزمن و مقاوم به درمان است. این افراد در معرض خطر مصرف مواد مخدر و ارتکاب جرم هستند و هزینه سنگینی را به جامعه تحمیل می‌کنند. بر این اساس شناسایی زودهنگام این کودکان و ارائه برنامه‌های مداخله‌ای مناسب در پیشگیری از بروز آسیب‌های فردی و اجتماعی بسیار مؤثر است.

با توجه به اهمیت این مسئله کتاب حاضر با هدف کسب شناخت خوانندگان در زمینه این اختلال و اختلال‌های راهکارهای درمانی مناسب ترجمه شده است. این کتاب خوانندگان را به صورت جامع با دانش تجربی، اطلاعات بالینی مرتبط با اختلال‌های رفتاری مخرب (اختلال سلوک و اختلال نافرمانی مقابله‌ای) آشنا می‌کند. در ترجمه این کتاب به منظور روانی متن و جلوگیری از اطباب کلام برخی از مطالب خلاصه شده، برخی دیگر به دلیل مشکل در انطباق فرهنگی حذف شده است. البته این موارد بسیار محدود است و به هیچ وجه در انتقال مطالب اصلی کتاب مشکل ایجاد نکرده است.

در فصل اول اصطلاحات و تعاریف اختلال‌هایی که در این زمینه مطرح هستند، بحث و بررسی شده است. در فصل دوم به آسیب‌شناسی این اختلال‌ها از دیدگاه تحولی و در فصل سوم به سبب‌شناسی آن پرداخته‌ایم. در ادامه در فصل چهارم و پنجم ویژگی‌های فردی و محیطی که کودکان و نوجوانان را در معرض خطر ابتلا به این اختلال‌ها قرار می‌دهند، بحث شده است. در واقع در پنج فصل اول کتاب، هدف کسب شناخت خوانندگان نسبت به ویژگی‌های سبب‌شناسی و عوامل مؤثر در ایجاد این اختلال‌های رفتاری مخرب است. در فصل ششم یکی از مهم‌ترین مسائل یعنی ارزیابی بالینی بحث و بررسی شده است. ارزیابی بالینی از این لحاظ از اهمیت است که به انتخاب راهکار درمانی مناسب کمک بسیاری می‌کند. فصول هفتم تا یازدهم به برنامه‌های مداخله‌ای اختصاص دارد. مسائل کلی در زمینه مداخله (فصل هفتم)، آموزش رفتاری خانواده (فصل هشتم)، درمان شناختی-رفتاری (فصل نهم)، دارودرمانی (فصل دهم)، و مداخله‌های چندمؤلفه‌ای (فصل یازدهم) از مداخله‌هایی هستند که در این کتاب به طور مفصل مطرح شده‌اند. یکی از نقاط قوت کتاب حاضر گزارش پژوهش‌هایی است که در این زمینه صورت گرفته است. این پژوهش‌ها و یافته‌های آن می‌تواند پژوهشگران را در انتخاب موضوع‌های به روز و کاربردی یاری دهد. در نهایت در فصل آخر عوامل مؤثر بر ارائه برنامه‌های مداخله‌ای بررسی شده است. مطالعه این کتاب را به روان‌شناسان و مشاورانی که زمینه مشکلات رفتاری کودکان فعالیت می‌کنند، متخصصان کودک، دانشجویان رشته‌های روان‌شناسی و علوم تربیتی با همه گرایش‌ها به ویژه کودکان استثنایی، بالینی کودک، تربیتی، روان‌پزشکان کودک و نوجوان، پژوهشگران علاقه‌مند به حوزه اختلال‌های هیجانی/رفتاری معلمان و کلیه کسانی که به گونه‌ای در تعلیم و تربیت نقش دارند پیشنهاد می‌کنیم.

درباره نویسندگان

دکتر متیلدا استلا، حوزه پرخاشگری کودکان در دانشگاه Utrecht در نیوزیلند است. فعالیت بالینی او به عنوان روان‌رشد کودک و نوجوان در دپارتمان روان‌پزشکی کودک و نوجوان مرکز پزشکی دانشگاه Utrecht انجام می‌شود. پژوهش‌های او در مؤسسه علوم اعصاب رادولف‌مگنس بر ویژگی‌های عصب‌زیست‌شناختی و روان‌شناختی کودکان و نوجوانان با رفتار پرخاشگرانه و اختلال‌های رفتاری مخرب و همچنین مداخلات درمانی برای پیشگیری و درمان این اختلال‌ها متمرکز است.

دکتر لاکمن استلا، استاد روان‌شناسی بالینی دانشگاه آلاباما و مدیر مرکز پیشگیری از مشکلات رفتاری است. او همچنین استاد و رییس دانشگاه Utrecht، ویراستار مجله روان‌شناسی کودکان نابهنجار، عضو گروه تحقیقات پیشگیری از اختلال‌ها، رئیس هیئت آمریکایی روان‌شناسی بالینی کودک و نوجوان نیز می‌باشد. علایق پژوهشی او در زمینه عوامل خطرزا، شناخت اجتماعی و مداخله و پیشگیری از پرخاشگری کودکان است.

پیشگفتار مؤلفان

این کتاب شامل رووری مختصر اما جامع از دانش تجربی و اطلاعات بالینی درباره اختلال نافرمانی مقابله‌ای و اختلال سلوک در کودکان سنین ۳ تا ۱۴ سال است. با توجه به این که تعداد پژوهش‌های انجام‌شده درباره این دو اختلال بسیار زیاد است، ما از ارائه گسترده تحقیقات متعدد انجام‌شده اجتناب کردیم و در عوض دامنه وسیعی از موضوعات را با دقت و وضوح بیان کردیم.

این کتاب با یک فصل ابتدائی درباره اصطلاحات مهم شروع شده است. سپس دیدگاه روان‌شناسی مرضی تحول‌یافته را به‌صورت فصل دوم ارائه کرده‌ایم. بخش سبب‌شناسی اختلال‌ها با بیان مسائل مهم و اساسی در فصل سوم شروع می‌شود. ارائه دو فصل مفصل درباره ویژگی‌های فردی و محیطی در فصل‌های چهارم و پنجم دنبال شده است. پس از آن ارزیابی بالینی جهت تصمیم‌گیری و تشخیص در فصل ششم ارائه شده است. بخش مددکارانه بیان مسائل کلّی در فصل هفتم آغاز و با آموزش والدین (فصل هشتم)، دارودرمانی (فصل نهم)، و مددکارانه مؤلفه‌ای (فصل یازدهم) دنبال شده است. در پایان مسائل مرتبط با ارائه مداخله در فصل دوازدهم مورد بحث قرار گرفته است.

این کتاب با هدف ارائه یک راهنما برای متخصصان تدوین شده است که برای دانشجویان و محققان نیز مفید است. برای مثال اطلاعات مربوط به رتبه اختلال‌ها به متخصصان بالینی کمک می‌کند تا درک کلی درستی از شروع، تحول و استمرار اختلال‌ها پیدا کنند. فصل‌های مربوط به سبب‌شناسی به متخصصان بالینی در درک مسائل کودکان کمک می‌کند. دانشجویان و محققان تازه‌کار ممکن است این کتاب را با مرور کلی دنبال کنند ولی محققان پیشرفته ممکن است این اطلاعات ضروری را درباره موضوعاتی که تمرکز اولیه و تخصص آنها به حساب نمی‌آید به دست آورند. برای دهه‌های متعدد، پژوهش‌های انجام‌شده درباره اختلال نافرمانی مقابله‌ای و اختلال سلوک (و پرخاشگری و رفتار ضداجتماعی) از یک‌سو و اختلال نارسایی توجه/فزون‌کنش (و فزون‌کنشی، رفتار تکانشی و بی‌توجهی) از سوی دیگر به گونه‌ای به دو قسمت مجزا تقسیم شده بود که گویا این دو گروه اختلال و مشکلات رفتاری مستقل از یکدیگر هستند. اما در واقع این اختلال‌ها با یکدیگر رخ می‌دهند. جداسازی پژوهش‌های مربوط به اختلال نافرمانی مقابله‌ای/اختلال سلوک و اختلال نارسایی توجه/فزون‌کنشی مانع درک ما از این دو گروه اختلال‌های مرتبط شده است. خوشبختانه در دهه گذشته یکپارچگی تحقیقات درباره این دو دسته اختلال مشاهده می‌شود. در این کتاب به رابطه بین

این دو دسته اختلال در حیطه‌های سبب‌شناسی، ارزیابی و درمان، و عوامل عصب‌زیست‌شناختی توجه زیادی شده است.

در مرور تحقیقات انجام‌شده توجه خاصی به مطالعات جدید و فراتحلیل‌ها شده است و همچنین مطالعات با کیفیت قدیمی نیز ارائه شده است. البته انتخاب مطالعات دیدگاه ما را درباره موضوع کتاب منعکس کرده است. تجربه‌های بالینی و پژوهشی ما در فصل‌های مربوط به ارزیابی و مداخلات منعکس شده است. در انتهای هر فصل نیز مجموعه‌ای از نکات اساسی را جهت نتیجه‌گیری به‌طور خلاصه بیان کرده‌ایم.

از انتشارات وایلی - بکول جهت دعوت از ما برای تدوین این کتاب و بسیاری از همکاران دیگر این انتشارات به نام دکتر کارا میل، اما هاتفیلد، هالی می‌پرز، آل برتراند، دارن ریدز، آنی باست، آنای روز، کارای والکر و هلن کستر تشکر می‌کنیم. همچنین از کارن شیلد به خاطر کمک‌هایش در تحویل نسخه خطی و ماریون سمیل، مین اسکاتر، لاک و اندراسکورن و سارا دوراستون به خاطر ارائه نظرات مفصل درباره ویرایش‌های اولیه فصل‌های کتاب بسیار متشکریم.

والتر متیس

جان ای. لاکمن

دیباچه

نویسندگان کتاب حاضر، پروفیسور والتر متیس و جان ای. لاکمن نیازی به معرفی ندارند. زیرا آنها به جهت علاقت نظری، بالینی و تجربی بسیاری که در زمینه اختلال‌های رفتاری مخرب و سایر مشکلات رفتاری کودکان و نوجوانان انجام داده‌اند، شهرت دارند. این کودکان به دلیل بدخلقی، پرخاشگی، لجبازی، و نافرمانی که معمولاً از سنین دو تا سه سالگی آغاز می‌شود، خیلی زود والدین خود را دچار یأس و ناامیدی می‌کنند. در طی سال‌های مدرسه، معلمان در انطباق آنان با قوانین و مقررات مدرسه به مشکلات رفتاری زیادی مواجه می‌شوند. علاوه‌براین رفتارهای مخرب ناشی از نارسایی توجه، بیش‌فعالی، قلدری و گریز و تقلب مدیریت این کودکان را در مدرسه دشوار می‌سازد. بسیاری از این رفتارها تا زمانی که نوجوانی نیز ادامه یافته و به شکل فعالیت‌های بزهکارانه در می‌آید. تشخیص دوران کودکی برای این گروه اختلال نافرمانی مقابله‌ای است که دوران نوجوانی به اختلال سلوک تبدیل می‌شود که مشخصه اصلی آسیب‌رسانی به جامعه و درگیری‌های قانونی است. کودکان و نوجوانان دارای اختلال رفتاری متوجه دلیل مشکلات متعددی که در فرایند رشد خود دارند باید به‌صورت مداوم از خدمات آموزشی، اجتماعی و سلامت روان بهره ببرند.

بنابراین حمایت از خانواده‌ها، معلمان و مراقبان می‌گردد. از ضروری و مهم و یکی از دلایل تألیف این کتاب است. هدف نویسندگان کتاب حاضر، رساندن پیام صاف، دانشجویان و پژوهشگران در زمینه سبب‌شناسی، ارزیابی و درمان اختلال نافرمانی مقابله‌ای و اختلال سلوک است. در این راستا نویسندگان تلاش کرده‌اند تا مداخله‌های مبتنی بر شواهد و پیامدهای کلان بلندمدت آن را ارائه دهند. تمرکز این کتاب بر کودکان ۳ تا ۱۴ ساله است و مطالب در این فصل شامل مروری بر سبب‌شناسی، ارزیابی، مداخله و درمان کودکان و نوجوانان دارای اختلال با تأکید ویژه بر مطالعات اخیر و مطالعات فراتحلیلی ارائه شده‌اند. البته مطالعات قدیمی‌تر و با کیفیت بالا را نادیده گرفته نشده‌اند. اطلاعات مقدماتی در آغاز هر فصل، نکات کلیدی در پایان هر فصل، ارائه تعاریف مفهومی، بهره‌گیری از منابع به روان‌شناسان کودک و نوجوان، روان‌شناسان بالینی و مربیان این اطمینان‌خاطر را می‌دهد که به اطلاعاتی جامع و مبتنی بر خرد و شواهد تجربی دسترسی دارند. علاوه‌براین، گروه دیگری از متخصصان که گرایش و علایق اصلی‌شان این حیطه نیست نیز می‌توانند از این کتاب بهره ببرند، به نظر مؤلفان این کتاب متخصصانی که به حیطه آسیب‌شناسی رفتاری علاقه دارند مانند ژنتیک رفتار، آسیب‌شناسی روان تحولی، داروشناسی، یادگیری اجتماعی و علوم اعصاب می‌توانند از این

کتاب بهره ببرند. یکی از ویژگی‌های کتاب حاضر استفاده پیوسته از دانش تجربی و مداخله‌های مبتنی بر شواهد است. بر این اساس روش‌های ارزیابی دارای اعتبار و روایی به خوبی بررسی شده و برخی از آنها به صورت کامل تجزیه و تحلیل شده‌اند. همچنین کارآمدی و اثربخشی مداخله‌های بالینی بررسی شده‌اند. برخی از این مداخله‌ها بر مشکلات رفتارهای مخرب بعد از درمان و در بلندمدت تأثیر معنادار داشته‌اند. اغلب این مداخله‌ها در حیطه‌های درمانی شناختی-رفتاری، چندمؤلفه‌ای سیستمی آموزش رفتاری خانواده و روان‌دارودرمانی طراحی شده‌اند. درمان‌های چندمؤلفه‌ای ممکن است ترکیبی از روان‌دارودرمانی و درمان‌های روانی اجتماعی باشند؛ به طور کلی درمان‌ها هنگامی که برای والدین و کودکان به کار می‌روند، بیشترین تأثیر را دارند. بنابراین برنامه‌های مداخله‌ای با توجه به میزان اثربخشی‌شان انتخاب می‌شوند. علی‌رغم جذابیت و توسعه رایانه و بازی‌های رایانه‌ای، رسانه‌های الکترونیک نقش چانه‌زنی و افزایش برنامه‌های درمانی نداشته‌اند.

یکی از وجوه تمایز کتاب حاضر با سایر کتاب‌های مرتبط با این زمینه این است که در این کتاب در بررسی اثربخشی برنامه‌ها به عوامل متعددی که در این زمینه توجه شده است؛ این بررسی دربرگیرنده عواملی در سطوح خانوادگی، اجتماعی تا عوامل درون‌فردی مانند ویژگی‌های شخصیتی است. پیامد مداخله‌های مبتنی بر شواهد که در مراکز خدماتی، مدارس و کلینیک‌ها ارائه می‌شود، اغلب کمتر از حد انتظار است. با وجود حضور والدین در تمامی جلسات برنامه مداخله‌ای مشکل فرزندان آنان باز می‌گردد. بررسی والدینگر این است که تشریک مساعی والدین و استفاده از جلسات تقویتی پس از برنامه‌های درمانی در دوام درمان نقش دارد. در واقع پژوهش‌های اندکی در زمینه راهنمایی کارشناسان درباره افزایش اثربخشی برنامه‌ها صورت گرفته است. سوگیری‌های روش شناختی در مطالعات تجربی ممکن است به نتیجه‌ای نادرست منجر شود. برای مثال، عوامل ساختاری مانند اختلال نارسایی توجه/بیش‌فعالی ممکن است همزمان با اختلال رفتاری مخرب ایجاد شود و وجود رفتارهای چالش برانگیز مشترک و ماهیت مشابهت این دو اختلال فرایند تشخیص را با مشکل مواجه می‌سازد.

در نتیجه من فقط می‌توانم درباره تمامیت کتاب نظر بدهم. به نظر من پروفسور مارتن هربرت پروفیسور لاکمن در زمینه پیشینه بالینی موضوع کتاب مطالعه گسترده‌ای داشته‌اند؛ مطالب کتاب مهارت بسیاری سازمان‌دهی شده است و مفاهیم و اصطلاحات به خوبی توضیح داده شده‌اند. آنها برای تمام فصول اهداف روشنی را بیان داشته‌اند. در جایی که روان‌درمانی کودکان و نوجوانان گاه با استفاده از روش‌هایی صورت می‌گیرد که از حمایت تجربی کافی برخوردار نیستند، نویسندگان کتاب حاضر مطالعات مبتنی بر شواهد بسیاری را در زمینه مداخله‌های دوران کودکی در این کتاب آورده‌اند.

پروفسور مارتن هربرت